

# Specifika financování mezinárodního podnikání malých a středních podniků



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ

**Ing. Jana Šimáková, Ph.D.**  
Financování mezinárodního podnikání

- Malé a střední podniky (MSP) představují samostatné podnikatelské jednotky v rukou jednoho nebo několika podnikatelů, s malým počtem pracovníků, relativně malým kapitálem a malým ročním obrátem.
  - Doporučení Evropské komise 2003/361/EC obsahuje definici MSP se záměrem posílit jejich konkurenceschopnost.
  - Podniky musí být nezávislé, tzn. že jiný subjekt nesmí v MSP vlastnit více než 25 % akcií nebo hlasovacích práv.

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců	Obrat	Bilanční suma
Střední podnik	< 250	≤ 50 mil. EUR	≤ 43 mil. EUR
Malý podnik	< 50	≤ 10 mil. EUR	≤ 10 mil. EUR
Mikropodnik	< 10	≤ 2 mil. EUR	≤ 2 mil. EUR

# Výhody a nevýhody MSP



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ

Charakteristický parametr hodnocení	Velká organizace	Střední organizace	Malá organizace
Náročnost řízení (nároky zvládnutí „kritických faktorů úspěchu“, míra byrokracie, anonymita rozhodování, náročnost vnitroorganizační kontroly ...)	+	++	+++
Možnosti zajištění znalostních zdrojů (dispozice, podmínky účelného a účinného využití, možnosti využití IS/ICT ...)	++	+++	++
Organizační pružnost (schopnost včasné reakce na změny podnikatelského prostředí, konkurenční dynamika)	+	++	+++
Profesionalita a rezultativnost jednání s důležitými interními a externími partnery	+++	++	++
Inovativní chování organizace a vedoucích pracovníků	+	++	+++
Kapitálová síla a dostupnost potřebných zdrojů	+++	++	+
Podnikatelská rizika a možnosti jejich redukce (rezervy, možnosti převodu rizik, pojištění ...)	++	++	+
Účinnost hospodářských procesů (koncentrace zdrojů, kontrolní systémy ...)	+++	++	+
Možnosti zajištění jakosti v celém procesu hospodářské činnosti organizace (vstupní a výstupní kontroly, procesní kontroly ...)	+++	++	++

Zdroj: Vodáček, Vodáčková, *Malé a střední podniky: Konkurence a aliance v EU*, 2004

# Rozdělení českých MSP ve vztahu k internacionalizaci

---



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ

- Střední podniky, které jsou významné pro domácí trh ČR a již mají vlastní dlouhodobější zkušenosti z mezinárodní spolupráce.
- Střední podniky a exportní malé firmy, které pracují v růstových oborech a mají krátkodobější zkušenosti z mezinárodní spolupráce.
- Střední a malé podniky, které jsou dosud zaměřené na domácí trh a pracují převážně v tradičních oborech.
- Mikropodniky zakotvené v určité lokální oblasti domácího trhu bez zkušeností s podnikáním v mezinárodním prostředí.

# SWOT analýza malých a středních podniků v České republice



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"><li>▪ <i>Potenciál vytvářet a přijímat nové inovace</i></li><li>▪ <i>Pružnější reakce na změny na trhu</i></li><li>▪ <i>U vlastníků firem je vysoká motivace k výkonu</i></li><li>▪ <i>Výroba kvalitních produktů</i></li><li>▪ <i>Kladný vztah k životnímu prostředí</i></li><li>▪ <i>Silný základ rodinných podniků, které jsou stabilnějším zaměstnavatelem při výkyvech ekonomiky</i></li><li>▪ <i>Osobnější přístup k zaměstnancům</i></li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>▪ <i>Nižší kapitálová vybavenost malých a středních podniků</i></li><li>▪ <i>Výroba s nízkou přidanou hodnotou</i></li><li>▪ <i>Nízká motivace k automatizaci a digitalizaci</i></li><li>▪ <i>Nedostatečný důraz na rozvoj profesního vzdělávání</i></li><li>▪ <i>Podceňování marketingových aktivit</i></li></ul>
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"><li>▪ <i>Rozvoj zahraniční spolupráce - expanze na zahraniční trhy</i></li><li>▪ <i>Spolupráce oblastí aplikovaného výzkumu a vývoje</i></li><li>▪ <i>Potenciál inovační nabídky díky realizaci rozsáhlejších projektů na podporu výzkumu, vývoje a realizace v praxi.</i></li><li>▪ <i>Možnost čerpání prostředků z dotačních programů</i></li><li>▪ <i>Nabídka spolupráce malých a středních podniků s výzkumnými institucemi.</i></li><li>▪ <i>Podpora technických Start upů</i></li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>▪ <i>Technické a technologické zaostávání podniků, neakceptování současných trendů</i></li><li>▪ <i>Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil</i></li><li>▪ <i>Stále vysoká administrativní zátěž</i></li><li>▪ <i>Technologicky vybavená konkurence na západních trzích</i></li></ul>

[http://amsp.cz/wp-content/uploads/2019/09/Zpr%C3%A1va-o-v%C3%BDvoji-podnikatelsk%C3%A9ho-prost%C5%99ed%C3%AD-v-%C4%8Cesk%C3%A9-republice-v-roce-2018-ma\\_ALBSBFEOPHOL.pdf](http://amsp.cz/wp-content/uploads/2019/09/Zpr%C3%A1va-o-v%C3%BDvoji-podnikatelsk%C3%A9ho-prost%C5%99ed%C3%AD-v-%C4%8Cesk%C3%A9-republice-v-roce-2018-ma_ALBSBFEOPHOL.pdf)

# Formy vstupů MSP na zahraniční trhy

---



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ

- Formy přítomnosti firmy na zahraničním trhu
  - vývoz a dovoz zboží a služeb
  - formy nenáročné na kapitálové investice
  - kapitálově náročné formy vstupu na mezinárodní trhy
    - Pro MSP pouze výjimečně

# Faktory ovlivňující zahraniční aktivity MSP

---



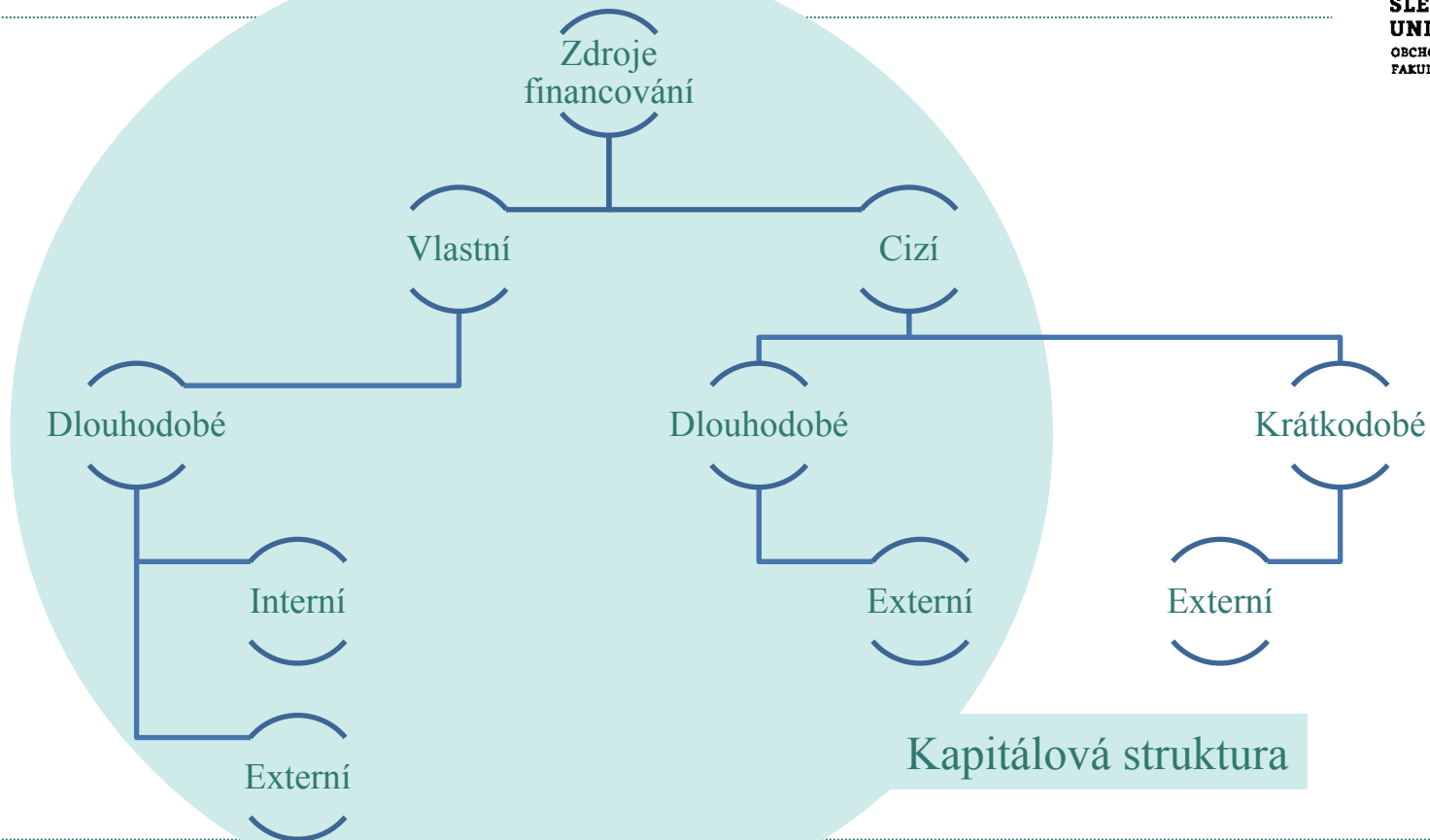
**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ

- Konkurenceschopné výrobky nebo služby
- Obchodní oddělení
- Účast na zahraničních výstavách a veletrzích
- Finanční zdroje

# Zdroje financování



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ





# Hlavní zdroje financování mezinárodního podnikání MSP

---



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ

- Vzhledem k tomu, že pro investory, banky a jiné finanční instituce představují MSP vyšší riziko investice, jsou jejich finanční zdroje poměrně omezené.
- Nejdůležitější zdroje financování MSP:
  - bankovní úvěr
  - dodavatelský úvěr
  - státní podpory
  - dotace

- Zdroje vlastního kapitálu:
  - Interní
    - vzniklé v podniku z předešlé činnosti (zisk a odpisy)
    - Omezením zisku jako zdroje financování je jeho volatilita v čase. Obzvláště u MSP je riziko závislé na ekonomickém cyklu.
  - Externí
    - navýšení základního kapitálu stávajícími nebo novými společníky
    - Mezi MSP je nejrozšířenější formou podnikání společnost s ručením omezením - s.r.o..
    - Akciových společností mezi MSP je omezené množství, proto k získání kapitálu není možné využít emise akcií.



- Cizí krátkodobé zdroje financování mezinárodního podnikání MSP je primárně využíváno pro financování zahraničního obchodu, a to zejména standardními formami:
  - Dodavatelské úvěry
  - Odběratelské úvěry
  - Kontokorentní úvěry
  - Faktoring

# Cizí střednědobé a dlouhodobé zdroje financování v MSP

---



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ

- Bankovní úvěry
- Emise dluhopisů
  - Emise je pro podmínky MSP velmi limitovaná, tudíž není převážně využívána.
- Leasing
- Forfaiting

# Alternativní financování mezinárodního podnikání MSP

---



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ

- Venture kapitál
  - Poskytován investičními a finančními společnostmi, specializovanými fondy
  - Poskytován jednotlivci (Business Angels)
    - Jedná se o tzv. smart-money (kromě finanční investice přispívá investor svým know-how, zkušenostmi a kontakty)
- Státní podpora MSP
- Podpora mezinárodních organizací

# Druhy venture kapitálu

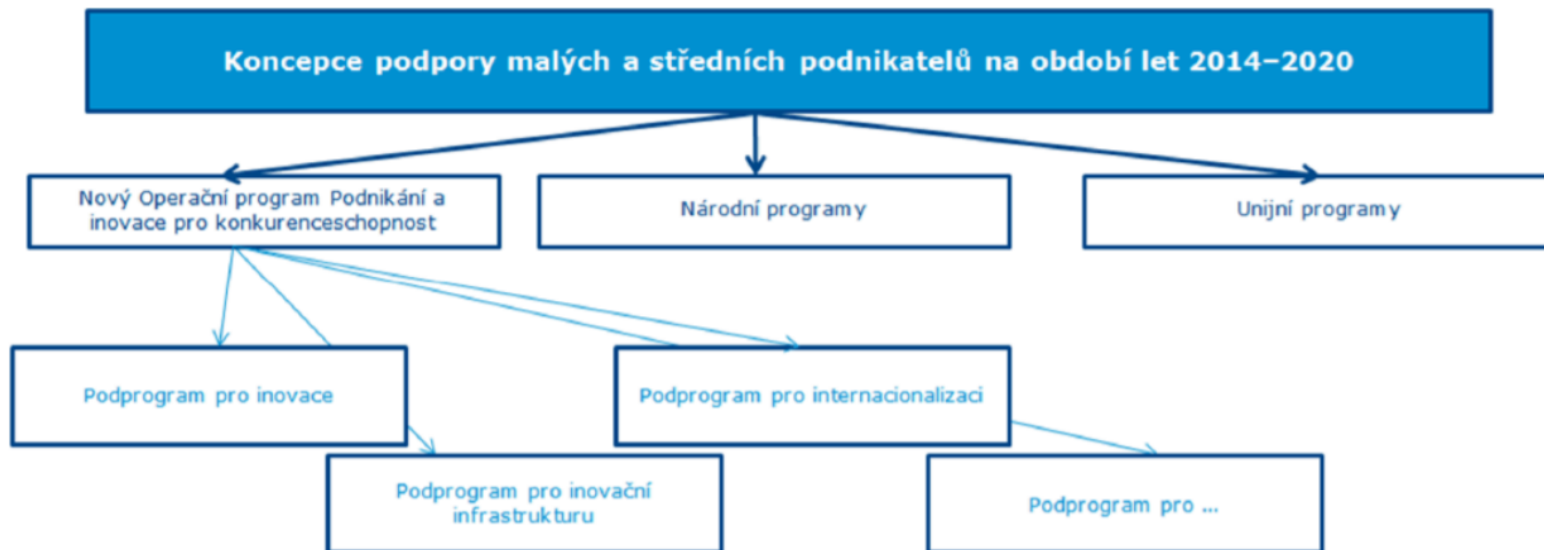
---

- **Seed capital (předstartovní financování)**
  - Financování ještě před samotným vznikem podniku. Řadí se sem financování projektů jako vývoj výrobku, založení podniku, zahájení výroby či uvedení produktu na trh. Riziko této investice je vysoké.
- **Start-up capital (startovní financování)**
  - Financování výroby a distribuce již existujícího produktu pro podnik, který se chystá proniknout na trh.
- **Early stage development capital (financování počátečního rozvoje)**
  - Jedná se o financování podniků, které většinou fungují méně než 3 roky, ale jsou příliš rizikové pro úvěrové financování.
- **Expansion capital - later stage venture (rozvojové financování)**
  - Používá se, když se jedná o podnik, který je v zisku a jde pouze o rozšíření výroby, nebo zavedení dalšího výrobku. Takové financování nese pro investory nižší riziko.
- **Debt replacement (profinancování dluhu)**
  - Financování v případě krátkodobé ztráty a kolapsu cash flow, při kterém investor získá majetkový podíl v podniku. Jde o nahrazení cizích zdrojů vlastním kapitálem, v podnicích s vysokým podílem cizích úvěrových zdrojů a tím dochází k navýšení základního kapitálu.
- **Rescue capital (záchranný kapitál)**
  - Je to investice do podniků, kterým hrozí krach. Taková investice bývá nezbytná na jeho odvrácení.

# Koncepce podpory MSP v ČR



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ



- Hlavní priority podpory MSP v EU:
  - regulatorní - znamená vytvoření příznivého prostředí pro MSP především zjednodušováním administrativních povinností a zmírňováním možných nepříznivých dopadů nové legislativy na MSP
  - finanční - spočívá v poskytování finančních zdrojů, ulehčujících přístup MSP k investicím
  - nefinanční – ulehčující MSP přístup k informacím, vzdělávání, poradenství



- Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
  - V období 2021–2027 budou moci podniky čerpat dotace pro projekty se zaměřením na inovace, výzkum a vývoj, energetické úspory, obnovitelné zdroje nebo digitalizaci.
  - Všechny informace a rozdělení dotací i dle velikosti podniku jsou k dispozici zde:
  - <https://www.dotace-optak.cz/dotacni-programy/>

# Další programy na podporu internalizace MSP

---



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVÍNĚ

- Program Marketing
  - nabízí pomoc při účasti na zahraničních výstavách a veletrzích.
- Program NOVUMM
  - zaměřen na podporu zahraničních akcí, kde se při účasti se zvyšuje povědomí o firmě, které následně přispívá k zvýšení produkce a vývozu jejich produktů.
- Program NOVUMM KET
  - přispívá ke zviditelnění firmy na zahraničním trhu a podpoře mezinárodní konkurenceschopnosti. Tato podpora pak je impulsem k zvýšení produkce a vývozu produktů, což kladně posiluje růst zaměstnanosti.
- Program DESIGN
  - jeho prostřednictvím poskytují designéři z Adresáře designérů a kvalitní propagace zvýhodněné designéřské služby zaměřené na zvýšení mezinárodní konkurenceschopnost MSP jejich designu v zahraničí.

# Programy na podporu Startupů

---



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ

- Cílem podpory začínajících podniků s technologickým a inovačním potenciálem je urychlení rozvoje těchto podnikatelských aktivit inovativních MSP a získání zkušeností s podnikáním jak v ČR, tak na vyspělých zahraničních trzích.
- Podpora je realizována prostřednictvím:
  - specifických poradenských služeb mentorů
  - přenosu podnikatelského know-how
  - podpory komercializace produktu
  - transferu výsledků vývojových a inovačních aktivit

# Programy na podporu Startupů z prostředků OP PIK

---



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVÍNĚ

- **CzechAccelerator**
  - 3měsíční akcelerační program, v průběhu kterého je možno využívat kancelářské prostory místního podnikatelského inkubátoru, mentoring, poradenství, služby na ochranu duševního vlastnictví, zúčastňovat se networkingových akcí
- **CzechDemo**
  - pomáhá podnikům s přípravou a účastí na prezentačních akcích a které jsou příležitostí pro získání zákazníků, investorů a financování.
- **CzechMatch**
  - pomáhá s přípravou na prezentaci a jednání s investory a obchodními partnery. Firmy mají příležitost představit svůj inovativní nápad zahraničním investorům a získat od nich zpětnou vazbu.
- **CzechStarter**
  - pomáhá získat know-how od zkušených podnikatelů, je možnost až 7 měsíců získávat rady od mentorů a poradců, a to včetně ochrany duševního vlastnictví.



- České oficiální účasti na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí mají za cíl podporu českých podnikatelských subjektů na veletrzích a výstavách, usnadňují tak jejich pronikání na zahraniční trhy a propagaci České republiky ve světě.
  - Účast na akcích v roce 2018 s podporou Ministerstva průmyslu a obchodu v celkové alokaci 59,2 mil. Kč směřovala k uzavření kontraktů v celkové výši přes 3,4 mld. Kč.
  - Podpora veletržních účastí patří mezi nejúčinnější a mezi podniky nejoblíbenější formu podpory. Zejména pro MSP přispívá k posílení jejich mezinárodní konkurenceschopnosti a tím k růstu jejich exportu.
- Agentura na podporu obchodu CzechTrade představuje hlavní nástroj pro realizaci služeb na podporu exportu zejména v oblastech B2B pro malé a střední firmy.



---

**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA**  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ

Děkuji za pozornost

---